

ساماندهی مهاجران؟ فعلا دغدغه‌های دیگری داریم

صفحه ۲

روزنامه فرهنگی تحلیلی، اجتماعی، پژوهشی، روزانه
صدای سخنرانان، نگاه جوانان
۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان
فصل جدید و ویژه:
روایت‌های جنگ

www.farhikhtegan.ir | Sun | 3 Dec 2023 | vol.15 | No. 4023 | 16 Pages

یک شرکت خودروساز مدعی است قیمت‌گذاری دولتی باعث ضرر ۱۲ هزار میلیاردی آن‌ها شده، این در حالی است که دولت تاکنون اجازه واردات جدی خودرو را نداده است

خودروسازها طلبکار شدند!

تراژدی آلودگی در دو قطبی کمیک مازوت، بنزین، علت وضعیت قرمز هوا کدام است؟

این ذرات را اگر ره بگیری

لیلی عاج، کارگردان «سرهنگ ثریا» در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

من و خانم صاهتی این کار را با عشق ساختیم

۱۲، ۱۳

پاسخ‌های ۳ استاد دانشگاه شریف به سوال «چرا پس از مهاجرت به ایران بازگشتید؟»

مهاجرت مسیر قطعی خوشبختی نیست

۴

گفتاری از مسعود اسداللهی، کارشناس ارشد منطقه درباره آینده تحولات غرب آسیا

غربی‌ها جایگزین نتانیاها و رانتخاب کرده‌اند

۱۴، ۱۵

به زودی منتشر می‌شود

یک قرن سکوت

چرا ایده غرب زندگی که جلال مطرح کرد هنوز مساله ایران ۱۴۰۲ است

«فرهیختگان» در صدمین سالگرد تولد جلال آل احمد تأثیرات ایده غرب زندگی بر فکر و ادبیات ایرانیان را بررسی می‌کند

اگر عاقله‌مند به تهیه ویژه‌نامه‌های روزنامه فرهیختگان هستید به شماره زیر پیامک بزنید

۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۳

@FarhikhteganOnline
www.farhikhtegandaily.com

جنگ غزه حقیقت فلسطین را از دل افسانه‌سازی‌ها بیرون کشید

میراحمدرضا مشرف پژوهشگر حوزه بین‌الملل یادداشت

آتش پس موقت در جنگ غزه این امکان را فراهم آورده تا کمی از اخبار روزمره و در واقع روزمرگی سیاسی فاصله گرفته و به بحث‌های بنیادین و ریشه‌ای جنگ در غزه به‌طور خاص و مساله فلسطین به‌طور عام، با دقت و توجه بیشتری پرداخته شود. در همین راستا انتشارات «افکار» وابسته به شورای خاورمیانه گلدیال افروز در روزهای اخیر تحلیلی را در مورد اوضاع غزه بازنشر کرده است که از دو جهت می‌تواند در خور توجه و تأمل باشد. در وهله اول ویژگی مهم این تحلیل در آن است که از منظری تقریباً بدیع به موضوع تنش‌های اخیر در خاورمیانه پرداخته است. بحث تصویرسازی و روایت‌سازی در عالم سیاست و ارتباط آن با مساله فلسطین، همان موضوعی بدیعی است که در کانون توجه این تحلیل قرار گرفته است. اما دومین دلیل اهمیت این تحلیل به نوبت به مطلب جین لیان شیانگ، پژوهشگر ارشد مطالعات بین‌المللی موسسه شانگهای ارتباط پیدا می‌کند. در کنار اعتبار روزن علمی که می‌توان برای نویسنده این مطلب قائل شد، نکته بسیار مهم‌تر حوزه جغرافیایی است که نویسنده مطلب به آن تعلق دارد. تاکنون غالب تحلیل‌های ارائه شده در مورد غزه و فلسطین در رسانه‌های داخلی و حتی خارجی به دو گروه تعلق داشته است؛ پژوهشگران منطقه خاورمیانه که به‌طور عمده مدافع منافع فلسطینی‌ها بوده‌اند و اندیشمندان و تحلیلگران وابسته به غرب که اغلب در حمایت از منافع رژیم صهیونیستی نظریه‌پردازی کرده‌اند. در چنین شرایطی مطلبی که به قلم یک تحلیلگر چینی نگاشته شده، می‌تواند ارزشی خاص داشته باشد؛ چراکه دیدگاه مردمی فراسوی خاورمیانه و جهان غرب را نسبت به مساله فلسطین انعکاس می‌دهد؛ کسانی که در این قضیه کمتر ذی‌نفع بوده و شاید در موقعیت مناسب‌تری برای سنجش و قضاوت قرار داشته باشند.

بازگشت مساله فلسطین به مرکز سیاست خاورمیانه

دکتر جین لیان شیانگ تحلیل خود از اوضاع فلسطین را با این عبارات شروع می‌کند که آخرین مناقشه فلسطین و اسرائیل چند هفته به طول انجامیده و با توجه به عدم تمایل اسرائیل به آتش‌بس، احتمالاً برای مدتی طولانی ادامه خواهد یافت. با وجود عدم قطعیتی که در مورد نقطه پایان این منازعه وجود دارد، پیامدهای آن از هم کنتین مشهود است؛ بازگشت مساله فلسطین به کانون سیاست در منطقه خاورمیانه یکی از آنهاست. یک تصویر نادرست که به مدت دو دهه در حال ساخت بود، در نهایت نتوانست واقعیت‌های موجود را پنهان کند. در واقع نتوانست حقیقت را پدید بیاورد.

تصویرسازی و روایتگری در عرصه سیاست

پژوهشگر مرکز مطالعات بین‌المللی شانگهای تحلیل خاص خود از مساله فلسطین را با یک بحث تئوریک آغاز می‌کند؛ در عرصه سیاست بین‌الملل «ظاهرسازی ساختاری» در حوزه تئوریک پذیرفته شده است. سیاستمداران علاقه‌مند هستند تصاویر و روایتهایی را بازتاب می‌کنند که منافع خودشان را مورد حمایت قرار می‌دهد. بدین منظور آنها همیشه بر برخی جنبه‌های یک داستان تأکید می‌کنند، در حالی که جنبه‌های دیگر را به حداقل می‌رسانند. برخی با گونه‌ای تعمدی مفاهیم و استدلال‌های نامربوط را پدید می‌آورند و حتی ممکن است به شکل سنجیده‌ای حقیقت را مورد تحریف قرار دهند. چنین تاکتیک‌هایی ممکن است به‌طور موقت کارایی داشته باشند، اما در نهایت حقیقت همیشه وجود خواهد داشت و برای دیده شدن در منظر جهانیان ظاهر خواهد شد. به‌طور خاص هر تصویر جعلی که بیش از حد با حقیقت فاصله گرفته باشد، نمی‌تواند بقایای طولانی مدت پیدا کند و خاورمیانه طی دو دهه گذشته شاهد تصویرسازی‌های پاره‌پاره بوده که برای دستیابی به مقاصد سیاسی خلق شده‌اند.

عمده‌ترین موارد تصویرسازی و روایتگری در مساله فلسطین

همان‌طور که اشاره شد جین لیان شیانگ بر این اعتقاد است که طی دو دهه گذشته تصویرسازی‌های زیادی در خاورمیانه خلق شده است. در این راستای به سه تصویرسازی مهم و برجسته اشاره می‌کند: نخستین تصویرسازی معرفتی تشکیلات خودگردان به عنوان یک سازمان فاسد است. هنگامی که از محققان اسرائیلی در مورد دلیل توقف روند خاورمیانه‌سولامی می‌پرسد، آنها به اتفاق و طوطی‌وار این استدلال را ارائه می‌دهند که مقامات تشکیلات خودگردان فاسد هستند. در واقع منظور آنها این است که نمی‌توانند شکرای مذاکره‌کننده مناسبی پیدا کنند؛ چراکه تشکیلات خودگردان مشروعیت خود را از دست داده است. به هر طریق این تشکیلات فاسد خاورمیانه می‌شود، حتی اگر پژوهشگران منطقه نتوانند این خط سیر را ببینند. یک جست‌وجو در گوگل با موضوع فساد تشکیلات خودگردان شما را با حجم انبوهی از داده‌ها، اعم از مقالات و صفحات با منابع اسرائیلی، آمریکایی و دیگر رسانه‌ها و منابع دانشگاهی غرب مواجه خواهد کرد. تصویرسازی از حماس به عنوان یک سازمان تروریستی دومین مورد از این تصویرسازی‌ها به‌شمار می‌آید. این فقط اسرائیل و ایالات متحده نیستند که دست به چنین اقدامی می‌زنند، بلکه اروپا و سایر کشورها هم‌راهِ دارند. رسانه‌ها و محافل آکادمیک این مناطق گاهی اوقات به حماس و دیگر سازمان‌های مستقر در نوار غزه انگ تروریستی می‌زنند، یک جست‌وجوی ساده در گوگل مارا به چنین نتیجه‌ای می‌رساند. سومین تصویرسازی در خاورمیانه به ایران تعلق می‌گیرد، در جایی که به آن برجسته‌ترین منطقه‌ای می‌زنند، طی دو دهه گذشته و از هنگام مرگ صدام حسین در عراق، ما شاهد هستیم که بحث‌ها در رابطه با مسائل خاورمیانه به شکل نامتناهی بر ادعاهای مورد تهدید ایران و چگونگی مواجهه با آن متمرکز شده است. پژوهشگران حوزه مطالعات خاورمیانه پیش‌بینی‌های اسرائیل را شنیده‌اند.

پیوند مساله فلسطین با عدالت در جهان

تحلیلگر مرکز مطالعات بین‌المللی شانگهای در تحلیل خود نشان می‌دهد بر وجود پیوندی عمیق میان مساله فلسطین و برقراری عدالت در جهان باور دارد؛ این نکته را باید در نظر گرفت که مساله فلسطین با عدالت ارتباط دارد که باید پایه نظم جهانی را شکل دهد. فلسطینیان از سرزمین‌های خود محروم شده‌اند، همان‌جایی که نیاکانشان بیش از هزار سال در آنجا زندگی کرده‌اند. آمد و شد و برقی و آب آنها اغلب قطع می‌شود و خانه‌هایشان مکرراً با بمب و گلوله ویران می‌شود. حقوق انسانی آنها به‌طور جدی تضعیف شده است؛ چراکه بازداشت، حبس نادرست و قتل اغلب انجام می‌گیرد. حتی نسل‌های متعددی از میلیون‌ها آواره وجود دارند که می‌خواهند به سرزمین‌های خود بازگردند. تا زمانی که عدالت به اجرا در نیاید، مردم سراسر جهان به این منطقه چشم خواهند دوخت. سیاستمداران از جمله در برخی کشورهای غربی از اقدامات جویایدن رئیس‌جمهور آمریکا که اخیراً این مقاصد سیاسی به اسرائیل سفر کرد، تبعیت می‌کنند؛ اما مردم در خیابان‌ها نسبت به حقایق بسیار ساده آگاهی دارند. شهروندان سراسر جهان از واشنگتن تا قاهره، اخیراً اظهارات قوی‌ای داشته‌اند. آنچه فریاد معترضان را بلند کرده است صرفاً واقع یک جامعه انسانی نیست، بلکه فقدان عدالت است. مجمع عمومی سازمان ملل در ۲۶ اکتبر به قطعنامه‌ای درباره غزه رای داد که خواستار یک آتش‌بس فوری و پایدار بود. رای‌گیری افسارگرفته‌ای بود؛ ۱۲۰ کشوری که به قطعنامه رای مثبت دادند در برابر ۱۴ کشور با رای منفی و ۶۵ کشوری که در نتیجه فشار آمریکا رای مثبت را برگزیدند.

خاورمیانه و واقعیتی غیرقابل انکار

چشم‌پوشی روی مشکلاتی موجب محو شدن آن نخواهد شد. اگر اسرائیل و ایالات متحده سیاست‌های خود را در برابر مساله فلسطین تغییر ندهند، اوضاع در روزی زمین‌نهم‌سوی یک فاجعه انسانی در فلسطین، بلکه در سایر بخش‌های منطقه و جهان پیش خواهد رفت. بر این اساس واقعیت‌های غیرقابل انکار این هستند: اولاً اسرائیل را حل یک دولت را قبول نخواهد کرد؛ چراکه این کار به منتهای همان نظام‌های دهی خودش، این سرزمین را تبدیل به یک کشور عربی خواهد کرد. دوم اینکه چند میلیون فلسطینی ساکن این سرزمین‌ها هیچ‌گاه طی یکی دو روز نابود نخواهند شد. سوم ادامه سرکوب و محاصره نظامی همان‌طور که تاریخ نشان داده است، نتیجه‌ای جز مقاومت به همراه نخواهد داشت. بنابراین تنها راه بیرون رفت از این شرایط مذاکره است و اسرائیل باید این واقعیت را بپذیرد، کما اینکه ایالات متحده هم باید چنین کند.